

Oppaan
tarkoituksena
on antaa kipinä
opiskeluun.

Aikuisopiskelijan opas

Sisältö

Lukijalle	3
Miten aikuisopiskelijaksi	4
Opiskellen elämässä eteenpäin	5
Harrastus ohjasi ammatinvalintaa.....	6
Oppiminen ja opiskelu ovat oppijan omaa työtä, jota kouluttaja tukee	7
Valinnan mahdollisuuksia opiskelusta kiinnostuneille	8
Monimuoto- ja etäopiskelu on tätä päivää	10
”Miksei se opeta mua?!”	11
Ohjausta ja tukea aikuisillekin	12
Vaikeuksien kautta voittoon.....	13
Näkökulmia ammattitaitoon	14
Koko työyhteisö hyötyy koulutuksesta.....	16
Näin suoritat näyttötutkinnon.....	17
Henkilökohtaistaen omiin tavoitteisiin.....	19
Maahanmuuttajana aikuiskoulutuksessa	22
Työpaikat oppimisympäristönä – ja tulevana työpaikkana?.....	24
Opintotuki ja etuudet	26
Jatko-opintokelpoisuus.....	27
Huolehdi itsestäsi!	28
Lopuksi paljastuksia.....	29
Ajatuksia oppaaseen ovat antaneet	30
Sanasto.....	32
Jokainen syy opiskella on hyvä syy	34
Hyrian toimipaikat.....	35

Lukijalle

Opas on tarkoitettu aikuisopiskelijalle tiiviiksi tietopaketiiksi ja opiskelun tueksi. Opas on luonteeltaan ohjaava, omaan pohdintaan haastava. Kysymyksiäkin lukijalle varmasti herää ja niihin on mahdollista löytää vastauksia mm. oppaan linkeistä. Opas soveltuu myös henkilölle, joka vasta mieltii itselleen soveltuvaa kouluttautumisvaihtoehtoa ammatillisen osaamisensa lisäämiseksi.

Oppaan tarkoitus on antaa kipinä opiskeluun, näyttää aikuisopiskelun monet mahdollisuudet sekä antaa tietoa, jota itsensä kehittämistä kiinnostunut aikuinen tarvitsee opintojensa suunnitteluun ja opintopolkunsa rakentamiseen. Opasta on työstetty ENO – ennakoiva ohjaus työelämässä –projektin rahoituksella. Tavoitteena on innostaa työelämässä olevia kehittämään itseään pitkin työuraansa, luomaan itselleen uusia mahdollisuuksia ja jaksamaan työssään paremmin ja pitempään.

*On helppoa olla samaa mieltä,
on helppoa olla mieletön,
vaan enemmän löytää,
kun poikkeaa tieltä ja
oikaisee läpi metsikön.*

– Juice Leskinen –

Opiskelun aloittaminen ei vaadi mahdottomia, vain päätöksen aloittaa ja poiketa jo tutuiksi tulleilta poluilta kohti uusia haasteita ja mahdollisuuksia. Opiskelun tielle lähtevä ei aina löydä edestään asfaltoitua reittiä, vaan joutuu ehkä myös rämpimään hiukan. Mutta kuten Juicekin rohkaisee: enemmän löytää kun poikkeaa tieltä! Toivomme, että opas sytyttää ja että kipinästä syntyy into opiskeluun!

Hyvinkäällä huhtikuussa 2011
oppaan toimituskunnan puolesta

Kirsti-Liisa Virta
vararehtori
Hyria koulutus

Uteltias oppii aina.

Miten aikuisopiskelijaksi?

Aikuisväestössä on paljon niitä, jotka ovat jo tehneet pitkän työuran, mutta ammatillinen koulutus ja sen myötä tutkinto puuttuu. Näyttötutkintojärjestelmä tarjoaa mahdollisuuden saada tunnustus jo olemassa olevasta osaamisesta.

Opiskeluvaihtoehtoja pohtiessa voi miettiä mm. kuinka pitkäkestoista koulutusta haluaa, onko itse valmis osallistumaan kustannuksiin, haluaako panostaa opiskeluun opiskelemalla kokopäiväisesti vai soveltuuko esimerkiksi monimuoto- tai verkko-opetuksena toteutettava koulutus paremmin elämäntilanteeseen.

Halu vaihtaa ammattia syystä tai toisesta motivoi myös opiskelemaan. Usein alanvaihtaja tietää tarkalleen, mitä haluaa. Alanvaihtajan on yleensä helppo löytää toiveita vastaava koulutus.

Jos taas ei ihan tarkkaan tiedä, "mikä musta tulee isona", voi hakeutua työvoimatoimistoon ammatinvalinnan ohjaukseen, osallistua ohjaavaan koulutukseen tai tulla esimerkiksi koulutuskokeilun kautta tutustumaan eri koulutusvaihtoehtoihin. Tutkintotavoitteinen opiskelu avaa mahdollisuuden myös jatko-opintoihin (ks. sivu 27).

Aikuisille löytyy useita koulutuksen aikaisia tukimuotoja. Niistä tarkemmin sivulla 26.

Kun opinnot aikuisena kiinnostavat:

- selvitä, missä toivealaasi voi opiskella
- huomioi opiskelun vaatimukset: työn, perheen ja opiskelun yhteensovittaminen niin, että aikaa myös rentoutumiseen on riittävästi

Opiskelu tuo aina lisäarvoa, etenkin jos ymmärtää sen itsensä kehittämisen välineenä, ei pelkästään suorittamisena.

Aikuiskoulutuksesta kiinnostunut saa tietoa

- oppilaitoksista ja niiden verkkosivuilta
- työvoimatoimistosta tai asioimalla työhallinnon verkkosivuilla
- lehti-ilmoituksista
- ystävien ja tuttujen kautta.

Opiskellen elämässä eteenpäin

Ihmiset hakeutuvat opiskelemaan hyvin erilaisista syistä. Monesti ajatellaan, että into opiskella riippuu siitä, miten "vapaaehtoista" opiskelu on. Aloitetaanko opiskelu työttömyysuhan tai työttömyyden vuoksi vai halusta saada uusi ammatti? Moni opiskelee kehittääkseen ammattitaitoaan ja parantaakseen uralla etenemismahdollisuuksiaan eli huolehtii aktiivisesti kilpailukyvystään työmarkkinoilla. Opiskelu voi olla myös henkisesti palkitsevaa toimintaa, johon voi niin sanotusti jäädä koukkuun. Nykyään työn ohessa opiskelu on mahdollistettu oppilaitosten tarjoamalla ajasta ja paikasta riippumattomilla verkko- ja monimuoto-opiskeluratkaisuilla.

Oppimisen kannalta on hyvä, jos ihminen kokee opiskelun mielekkääksi ja tarpeelliseksi ja että hän asennoituu opiskeluun myönteisesti.

On hyvä tiedostaa, että tutkintotavoitteinen opiskelu antaa aina valmiuksia enempiin kuin mitä yksittäinen työtehtävä vaatii. Näin ollen myös vaatimukset ovat mittavimmat. Tutkintotavoitteisessa opiskelussa halutaan varmistaa myös jatko-opintokelpoisuus.

Opiskelutaidot ja oppimismyönteinen asennoituminen on tärkeää, sillä jos opiskelee ilman että samalla miettii osaamisensa kehittämistä, ei tutkintotodistuksesta ole juuri iloa työelämässä.

Opiskelu muuttaa ihmistä ja voi sysätä uuteen.

Harrastus ohjasi ammatinvalintaa

Ei mulla ollut töitä vuosikausiin. En ollut tajunnut, että mun musikaalisuudesta voisi olla hyötyä töissä. Koulutuksessa olin päiväkodissa harjoittelemassa. Se työ nappasi heti. Autistit ja muutkin erityislapset, joita siellä oli paljon, tuntuivat tykkäävän musiikista. Seuraavaksi aion lähteä opiskelemaan lähihoitajaksi, lasten kanssa haluan tehdä töitä jatkossakin. Eiköhän se aikaisempi laitoshuoltajan koulutuskin auta koulutukseen pääsyssä.

Oppiminen ja opiskelu ovat **oppijan omaa työtä**, jota kouluttaja tukee

Opiskelu aikuisena ei enää ole samanlaista kuin 60-luvulla keskikoulussa tai 80-luvun peruskoulussa. Oppija ei ole passiivinen tiedon vastaanottaja, vaan aktiivinen toimija. Hän asettaa tavoitteita ja pyrkii niitä kohti itselleen soveltuvien keinoin. Aikuisopiskelussa myöskään työelämä ja opiskelu eivät ole irrallaan. Työelämä tarjoaa haastavia oppimisympäristöjä, joissa ammattitaidon eri osa-alueet kehittyvät aivan eri tavoin kuin pulpetissa istuen.

Aikuiselta odotetaan kykyä asettaa tavoitteita, kykyä suunnitella ja organisoida opiskeluaan, vastuunottoa opiskelun sujumisesta ja kykyä tehdä yhteistyötä erilaisten kouluttajien ja opiskelutovereiden kanssa erilaisissa oppimisympäristöissä.

Aikuisella oppijalla on etunaan työ- ja elämäkokemus, jota hän voi hyödyntää uutta oppiessaan. Lapsuus- ja nuoruusiän opiskelukokemuksiin verrattuna aikuinen tietää jo paremmin, mitä haluaa. Hän valitsee itse tavoitteensa ja etsii tietoisemmin vastauksia tietoaukkoihinsa sekä hahmottaa omia osaamistarpeitaan paremmin. Aikuista motivoi, että hän löytää oman syyn opiskella ja opiskelulla on selkeä päämäärä. Useimmat osaavat organisoida elämäänsä ja ajankäyttöään nuoruusvuosiensa paremmin.

Aikuisten työ- ja elämäkokemuksella on myös haittapuolensa: poisoppiminen vanhentuneista työtavoista tai ajattelutottumuksista voi olla hankalampaa. Myös aiemmat negatiiviset kokemukset koulusta ja opiskelusta ovat voineet jättää leimansa asenteisiin ja vaurioittaa uskoa omaan oppimiskykyyn. Kannattaa kuitenkin lähteä ennakkoluulottomasti kokeilemaan siipiään.

Todellinen
tieto pohjautuu
kokemukseen.

– Kiinalainen sananlasku

Valinnan mahdollisuuksia opiskelusta kiinnostuneille

Suomessa on mahdollista suorittaa peräti 360 erilaista perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkintoa monia eri kouluttautumistapoja hyödyntäen sekä eri vaihtoehtoja yhdistelemällä. Vaihtoehtoista kannattaa hakea tietoa ja hyödyntää omaan elämäntilanteeseen parhaiten soveltuva mahdollisuus.

Ammattitaitonsa kehittämistä kiinnostuneet voivat hakeutua opiskelemaan aikuis- koulutuskeskuksiin tai muihin ammatillisiin oppilaitoksiin. Niissä on tarjolla laaja valikoima sisällöltään, laajuudeltaan ja toteutustavoiltaan erilaisia koulutuksia. Ammatillinen aikuiskoulutus on useimmiten maksutonta tai sisältää vaihtelevansuuruisen omavastuuosuuden.

Oppisopimusopiskelu

Oppisopimuskoulutus on tarkoitettu työssä oleville sekä yrittäjille. Pääosa oppimisesta tapahtuu työpaikalla työskennellen. Työssäoppimista täydennetään tietopuolisella koulutuksella oppilaitoksessa. Oppisopimuskoulutus on taloudellisesti tuettu koulutusmuoto. Opiskelijalle maksetaan palkkaa työpaikalla tapahtuvan oppimisen ajalta, työnantajalle puolestaan maksetaan koulutuskorvausta. Opiskelijalle jää maksettavaksi vain Opetushallituksen tutkintomaksu.

Oppisopimuskoulutuksen edellytyksiä ovat 15 vuoden ikä, koulutukseen soveltuva työpaikka, jonka opiskelija hankkii itse sekä työnantajan sitoutuminen koulutukseen. Myös jo työssä oleva työntekijä voi omalla työpaikallaan opiskella oppisopimuksella.

Oppisopimuskoulutus edellyttää opiskelijalta omatoimisuutta, paineensietokykyä ja itsekuria. Se vaatii myös pitkäjänteisyyttä ja aktiivista otetta ottaa selvää asioista. Työn, perhe-elämän ja opiskelun yhteensovittaminen vaatii myös ajankäytön suunnittelua ja järjestelykykyä.

Oppisopimuskoulutuksesta kiinnostunut saa lisätietoa oman kotikuntansa oppisopimustoimistosta, oppilaitoksista sekä osoitteesta www.oppisopimus.fi

Työvoimakoulutus

Työttömille työnhakijoille on tarjolla työvoimakoulutusta, jonka kustannuksista vastaa työhallinto. Opiskelijalle tämä koulutus on maksutonta. Työvoimakoulutuksesta saa tietoa työvoimatoimistosta ja oppilaitoksista. Työvoimakoulutuksen taloudellisista etuuksista saat tietoa työvoimatoimistoista, Kelan toimistoista ja työttömyyskassoista sekä osoitteesta <http://www.mol.fi>.

Työvoimakoulutusta järjestetään myös työssä oleville, jolloin kustannuksista vastaavat työnantajat ja työhallinto. Tällöin puhutaan esimerkiksi rekrytointikoulutuksesta tai yhteishankintakoulutuksesta.

Henkilöstökoulutus

Yrityksissä ymmärretään tänä päivänä, että henkilöstön osaaminen on tärkeä kilpailuvaltti ja siihen kannattaa sijoittaa resursseja. Oppilaitokset toteuttavat yritysten tarpeisiin räätälöityä henkilöstökoulutusta, jonka yritys itse maksaa. Koulutuksia järjestetään joko oppilaitoksen tai yrityksen tiloissa tai muussa koulutukseen sopivaksi katsotussa paikassa.

Sananselitystä

Ammatillinen perustutkinto

- antaa perusammattitaidon ja valmiudet kehittää osaamista työelämässä
- sopii työelämään siirtyville ja alan vaihtajille

Ammattitutkinto

- antaa alan ammattityöntekijältä vaadittavan ammattitaidon
- sopii niille, joilla on jo alan työkokemusta

Erikoisammattitutkinto

- tähtää alan vaativimpien työtehtävien hallintaan

Ammatillinen lisäkoulutus

- voi olla tutkintotavoitteista tai muuten osaamista lisäävää
- lisäkoulutuksella syvennetään ammattiosaamista, laajennetaan ammatillisia mahdollisuuksia ja vahvistetaan omaa (ammatti)-identiteettiä.

Monimuoto- ja etäopiskelu on tätä päivää

Monimuoto- ja etäopiskelu mahdollistaa jopa tutkintotavoitteisen opiskelun joustavasti verkossa eli tietotekniikkaa hyödyntäen. Lyhyempiä, ns. pätevyyskoulutuksia, kuten esimerkiksi tietokoneen ajokorttikoulutuksia, voi myös suorittaa verkossa. Monimuoto- ja etäopiskelussa iso osa oppimisesta tapahtuu muualla kuin oppilaitoksessa, esimerkiksi verkko-opiskeluna ja työssäoppien. Monimuoto-opiskeluun liittyy yleensä erilaisia oppimistehäviä. Työssäoppimisessa osa tutkinnon ammattitaitovaatimuksista opitaan työpaikalla, lähiopetuksessa opittua soveltaen sekä omaa työtä ja toimintaa analysoiden, arvioiden ja kehittämien.

Opiskelu verkossa vaatii tietoteknisiä taitoja – tai valmiutta kehittää niitä – ja mahdollisuutta seurata aktiivisesti oppimisolustan tapahtumia: tehtävänantoja, keskusteluja, tiedotuksia jne. Myös opintojen ohjaus tapahtuu etä- ja monimuoto-opiskelussa pitkälti verkon kautta. Ohjaaja ohjaa tehtävien tekoa ja keskustelua sekä antaa palautetta verkossa. Joskus palautekeskusteluja ja ohjausta varten järjestetään lähipäiviä tai tapaamisia esimerkiksi oppijan työpaikalle.

Verkko-opiskelussa näkyy oppimiskulttuurin muutos, sillä siinä tietoa rakennetaan muiden oppijoiden kanssa vuorovaikutuksessa ja otetaan itse vastuuta oppimisesta. Verkossa toteutetaan tenttejä, pohditaan oppimiskokemuksia, kommentoidaan toisten töitä. Verkko-opiskelu on nykyisin olennainen, monissa tutkinnoissa jopa pakollinen osa opintoja. Verkossa opiskelun katsotaan kehittävän myös ammatillisia valmiuksia. Etäopiskelukin pitää suunnitella ja aikatauluttaa ja siinä tarvitaan tavoitteiden asettamisen taitoa sekä itsekuria. Jotta opiskelumotivaatio säilyisi arjen ja työn vaatimusten keskellä, oppijan pitää tunnistaa oma tapansa opiskella ja varata itseopiskelulle aikaa. Monimuoto-opiskelussa erilaiset aikarajat tulevat nopeasti vastaan.

Opiskelu on aina vastavuoroista. Opiskelija antaa oman panoksensa mm. osallistumisensa aktiivisuudella ja esittämillään ajatuksilla. Vuorovaikutuksesta syntyy niin kanssaopiskelijoille kuin kouluttajillekin uusia näkemyksiä.

Oppilaitosmuotoiseen näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistui vuonna 2009 84 400 opiskelijaa. Opiskelijoita oli 8 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Koko tutkinnon suoritti 18 500 opiskelijaa. 56 prosenttia opiskelijoista oli naisia, tutkinnon suorittaneista 61 prosenttia.

Lähde: Koulutustilastot 2009. Tilastokeskus.

”Miksei se opeta mua?!”

”Olin vähällä keskeyttää opiskelut alkuunsa. Opetus ei ollut ollenkaan sellaista kuin mihin olin tottunut. Ei kirjoitettu mitään kalvoilta, vaan piti itse etsiä tietoa ja pohtia. Oli kirjallisia koti-tehtäviä ja usein niitäkin piti ”prosessoida” ryhmissä.

Aluksi vihasin ryhmitöitä!

Lakkasin vastustamasta nykysysteemejä ja Heureka!

Oivalsin, että itseän minun pitää pääni sisällä asiat järjestellä.

Opin varmaan uusilla systeemeillä myös sellaisia taitoja, joita on aika vaikea opettaa. Aloin vähitellen luottaa oppimiskykyyni ja omaan ajatteluuni.

Jälkeenpäin mietin, että kyllä opiskelu vaatii

myös rohkeutta pistää itsensä peliin.”

Oppimista ei voi ulkoistaa.

Ohjausta ja tukea aikuisillekin

Opiskelun edetessä oma motivaatio voi vaihdella. Alkuinnostuksen jälkeen oppiminen ja opiskelu voi tuntua työläältä, jopa vaikealta. Eri ihmiset reagoivat vaikeuksiin eri tavoin. Sitkeät jaksavat yrittää, luovat keksivät keinoja, sosiaaliset luottavat yhteistyöhön, fiksit pyytävät apua ennen kuin motivaatio laskee tai ongelmat kasautuvat.

Opiskelussa voivat aiheuttaa vaikeuksia monet tekijät, esimerkiksi

- eri syistä johtuvat oppimisvaikeudet, kuten keskittymisen ja tarkkaavaisuuden vaikeudet, lukihäiriö sekä kirjallisen ilmaisun vaikeus
- opiskelutaitojen "ruosteisuus", opiskelurutiinin puute
- liian kunnianhimoiset tavoitteet, jotka aiheuttavat suorituspaineita ja epäonnistumisen pelkoa
- heikko motivaatio, joka voi näkyä runsaina poissaoloina sekä tekemättömien tehtävien kasaantumisenä
- työn ja opiskelun yhteensovittaminen, organisointikyvyn puute

Aikuisenakin oppimiseen voi liittyä uusien tilanteiden ja epäonnistumisen pelkoa. Iän karttumisen mukanaan tuomat luonnolliset muutokset, kuten yksityiskohtien muistamisen vaikeutuminen, saattavat erehdyttää epäilemään omaa oppimiskykyä. Kokonaisuusien hahmotuskyky kuitenkin yleensä paranee iän myötä.

Koettuihin vaikeuksiin voi suhtautua monella tapaa. Jotkut osaavat elämänkoke-
muksiinsa nojaten suhtautua vaikeuksiin kypsemmin kuin nuorempana. Toiset taas tuntuvat ajattelevan, että on noloa jos on oppimisvaikeuksia tai on nöyryyttävää pyytää apua. Ikään kuin aikuisuuteen kuuluisi selviytyä vaikeuksista yksin. Näin ei kuitenkaan ole, vaan nykyisin aikuisoppilaitoksissa – korkeakoulut mukaan lukien – on tarjolla tukea ja ohjausta sitä haluaville.

Vaikeuksien kautta **voittoon**

Tein ravintola-alan tutkinnon joskus 10 vuotta sitten.

En ole saanut säännöllisiä töitä kun elämä on vähän riepotellut.

Tämä ohjaava koulutus tuntui aluksi todella vastenmieliseltä.

Kun puhuttiin opettajan kanssa, rupesin miettimään, miksi

minut aina potkittiin pois joka paikasta. Oli pakko muuttaa omaa asennetta. Pikkuhiljaa alkoi mahdollisuuksia avautua.

Kai se on sitä aikuistumista, että tajusi oman vastuunsa.

Nyt on työpaikka ja elämä about raiteillaan.

Vaikea ei ole
synonyymi sanalle
mahdoton.

Näkökulmia ammattitaitoon

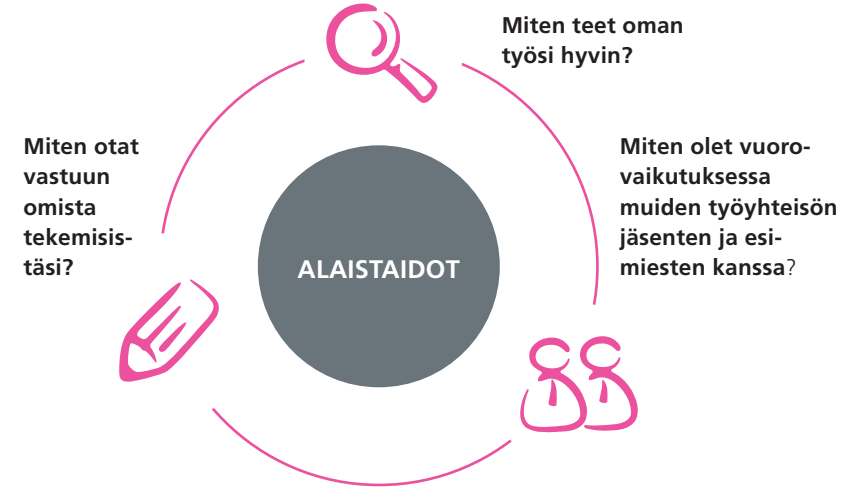

Ammattitaito voidaan ymmärtää monella eri tavalla. Ammattitaito ei ole saavutettu etu, vaan sitä pitää vaalia ja kehittää. Tutkintotodistukseen ei aina takaa ammattitaitoa: eri alat kehittyvät eri tahtiin ja ammattitaito vanhenee joskus hyvinkin nopeasti.

Ammattitaidon kehittäminen edellyttää halua oppia: oppia omista ja muiden kokemuksista, seurata oman alan kehitystä ja mahdollisesti myös opiskella työn ohessa tai lomassa. Ammattitaito jalostuu ja syvenee työtä tekemällä.

Työnantaja odottaa työntekijältä muutakin kuin varsinaista työn suorittamista hyvin. Luotettavuus, säännöllisyys ja sitoutuminen työhön ovatkin osa ammattitaitoa. Perusammattitaito hankitaan joko opiskellen tai työn kautta ja sitä voidaan täydentää työelämän osaamistarpeita ennakoiden erilaisella jatko- ja täydennyskoulutuksella. Näin on mahdollista pysyä mukana jatkuvassa työelämän muutoksessa.

Työhönsä sitoutunut työntekijä on halukas kehittämään ja jakamaan osaamistaan. Työn laatu ja tulos on hänelle tärkeä. Kyky yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen on osa sekä esimies- että alaitaitoja.

Ammattitaidon kerryttäminen ja sen ylläpito kannattaa myös työmarkkinakelpoisuuden näkökulmasta. Vaikka työvoiman kysyntä kasvaakin suurten ikäluokkien jäädessä eläkkeelle, matalan asiantuntemuksen ammattien kysynnän arvioidaan laskevan. Tämä johtuu siitä, että monet matalan asiantuntemuksen työt on mahdollista automatisoida tai teettää muualla. Tutkinnon lisäksi olisi hyvä hankkia erityisosaamista, sillä työelämän menestystekijöitä ovat osaamisyhdistelmät ja erikoistuminen.

**Olkaa ystävällisiä
ja työntekää
toisianne
eteenpäin!**

– Ruuhkabussin
kuljettaja

Tiedon puoliintumisaika = aika, jonka kuluessa 50% alan tietoaikainesta on vanhentunut. Käyttökelpoisen ammatillisen tiedon "puoliintumisaika" on arvioitu olevan koulutiedon osalta 20 vuotta, akateemisen tiedon osalta 10 vuotta, ammattialakohtaisen tiedon 5 vuotta, teknologiaan liittyvän tiedon 3 vuotta ja informaatioteknologia osalta ainoastaan 1 vuosi. --- ja tämäkin tieto on jo vanhentunut! Niinpä työelämän tietojen ajan tasalla pitäminen vaatii jatkuvaa työssä tapahtuvaa ja ajantasaista kouluttautumista.

Koko työyhteisö hyötyy koulutuksesta

Päivi Ojanen
Työsuojelupäällikkö, Riihimäen kaupunki

Riihimäen kaupungin esimiehiä on osallistunut jo vuosien ajan johtamisen erityisammattitutkinto-opintoihin (JET). Kaupunki haluaa tarjota kaikille oman työnsä kehittämistä ja opiskelusta kiinnostuneille mahdollisuuden osallistua koulutukseen. Porkkanana ovat palkalliset lähipäivät, mutta kyllä jokaisen omaa, työn ulkopuolistakin satsausta koulutukseen tarvitaan.

JET sopii riittävän pitkäkestoisena koulutuksena hyvin esimiestehtävissä toimiville. Kun koulutus kytkeytyy suoraan omiin tehtäviin ja oman työn kehittämiseen, hyötyy koko työyhteisö koulutuksesta. Työntekijöiltä saadun palautteen mukaan JET:iin osallistuminen on näkynyt työpaikoilla eli esimiehet ovat todella saaneet eväitä omaan työhönsä. JET-koulutukset ovat myös lisänneet esimiesten keskinäisiä yhteyksiä, eikä vain Riihimäen kaupungin sisällä, vaan laajemminkin.

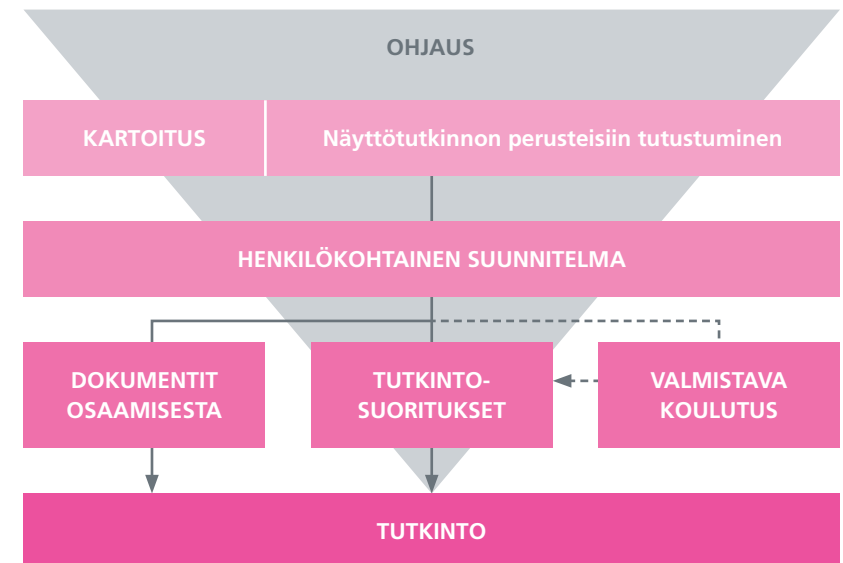
Näin suoritat näyttötutkinnon

Näyttötutkinnon suorittaminen

Näyttötutkintojärjestelmä on aikuisille suunniteltu joustava tutkinnon suorittamisen tapa. Työssä, opiskellen tai harrastuksissa hankittu osaaminen osoitetaan tutkintotilaisuuksissa. Niihin on mahdollista osallistua myös ilman ns. valmistavaa koulutusta.

Näyttötutkintojen ammattitaitovaatimukset perustuvat työelämän tehtävä- ja taito-alueisiin. Näyttötutkinnonsuorittajan on tärkeää tuntea opiskelemaansa alan näyttötutkinnon perusteet. Niissä määritellään ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit. Näyttötutkinnon perusteisiin voi tutustua osoitteessa www.oph.fi

Henkilökohtaisten omiin tavoitteisiin

- Oppilaitoksessa sinulle tehdään osaamiskartoitus: selvitetään, mitä näyttötutkinnoissa vaadittavaa osaamista ja sitä todentavia dokumentteja, esimerkiksi todistuksia tai lausuntoja sinulla on. Mikäli tarvitset valmistavaa koulutusta, ei siihen tarvitse enää sisällyttää jo hankittua osaamista, vaan voit keskittyä täydentämään ammattitaitoasi puuttuvilta osin.
- Sinulle tehdään henkilökohtainen suunnitelma (henkilökohtaistamissuunnitelma, HEKSU) siitä, kuinka pääset tavoitteeseesi eli suoritat haluamasi tutkinnon tai sen osan.
- Voit suorittaa näyttötutkinnon myös ilman valmistavaa koulutusta, jos osaamisesi on riittävällä tasolla. Lähihoitajiksi opiskelevilla pitää kuitenkin olla valmistavaa koulutusta vähintään 80 ov.
- Olemalla itse aktiivinen saat neuvontaa, ohjausta ja tukea aina, kun sitä tarvitset kaikissa opiskelun vaiheissa, myös työssäoppimisjaksoilla.
- Näyttötutkinto on mahdollista suorittaa myös omalla työpaikalla, mikäli se tarjoaa riittävän monipuoliset mahdollisuudet osaamisen näyttämiseen.
- Näyttötutkinnon suorittamisen eli ammattiosaamisesi arvioi kolmikantainen arviointiryhmä: työnantajan, työntekijöiden ja oppilaitoksen edustajat. Lisäksi arvioit itse suoritustasi. Oma työpaikkaohjaaja tai kouluttaja ei voi jääviyssistä toimia arvioijana.
- Tutkintotoimikunta hyväksyy tutkintosuoritukseksi ja myöntää tutkintotodistuksen. Saat tutkintotodistuksen muutaman viikon kuluessa tutkintotoimikunnan kokouksesta.
- Ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon näyttötutkintona suorittanut voi hakemuksesta saada ammattitutkintostipendin.

Henkilökohtaistamissuunnitelmat ovat kullekin näyttötutkinnonsuorittajalle laadittavia etenemissuunnitelmia. Suunnitelma laaditaan kouluttajan ja/tai tutkintovastaavan kanssa yhteistyössä ja se sisältää

- lähtötason kartoituksen: huomioidaan olemassa oleva osaaminen, kehittämistarpeet ja elämäntilanne
- suunnitelman tarvittavan ammattitaidon hankkimisesta
- suunnitelman siitä, miten aikoo ammattitaitonsa osoittaa

Joku haluaa suorittaa vain näyttötutkinnon osan, toinen taas koko näyttötutkinnon. Näyttötutkinnon tai tutkinnon osan vaatima osaaminen voidaan puolestaan hankkia eri tavoin esimerkiksi työssäoppimista painottaen, lähiopetuksena tai verkossa opiskellen.

Tutkinto voidaan koota myös eri koulutusmuotoja hyödyntäen. Esimerkiksi levyseppä-hitsaaja voi aloittaa työvoimakoulutuksessa ja suorittaa työpaikan saamisen helpottamiseksi riittävästi opintoja. Kun työpaikka on löytynyt, voi puuttuvat näyttötutkinnon osat täydentää vaikkapa oppisopimuskoulutuksella.

Henkilökohtaistamisessa huomioidaan myös mahdolliset oppimisvaikeudet. Esimerkiksi lukemisen ja kirjoittamisen vaikeus (luki-vaikeus) huomioidaan sekä valmistavassa koulutuksessa että tutkintosuorituksen toteutuksessa sen mukaan, miten luki-vaikeus ilmenee käytännössä.

Motivaatio on sitä,
että unelmien ylle
vedetään työhaalarit.

Mikä on näyttötutkintotilaisuus?

Näyttötutkintotilaisuus eli ”näyttö” on tilaisuus, jossa osoitat ammatillisen osaamisesi tekemällä tutkinnon alaan liittyviä, tavallisia työtehtäviä. Tilaisuus voidaan järjestää omalla työpaikalla tai jossakin muussa sopivassa näyttöympäristössä.

Useissa tutkinnoissa kootaan ammattialan työtehtävien hallintaa osoittava arviointiaineisto (ammatillisen kehittymisen kansio tms.). Näyttöaineistossa voi olla lausuntoja ja todistuksia, äänitteitä tai kuvatallenteita eli tekijän mukaan erilaisia dokumentteja hänen osaamisestaan.

Miten näyttötutkintotilaisuuteen (näyttöön) voi valmistautua?

- Näyttötutkinnon- ja valmistavan koulutuksen järjestäjät kertovat näyttötutkintoinfoissa tutkintotilaisuuteen valmistautumisesta.
- Työssäoppiminen valmentaa osaltaan tutkintotilaisuuteen. Se antaa mahdollisuuden rutinoitua keskeisissä tehtävissä. Teoria-aines kytkeytyy käytäntöön ja työyhteisöistä saatu palaute ohjaa näkemään kehittämis-kohteita. Se antaa myös varmuutta.
- Henkilökohtaisen näyttötutkintosuorituksen suunnitteluun on mahdollista saada yksilöllistä ohjausta.
- Ohjausta saa myös mahdollisesta jännityksestä vapautumiseen. Pieni jännitys parantaa suoritusta, liiallinen voi estää toimimasta normaalilla taitotasolla.

Tutkintosuoritusten arviointi

Ammattitaito arvioidaan tutkinnonosittain edellä kuvatuissa ”näytöissä” eli näyttötutkintotilaisuuksissa. Ne ovat tutkinnon järjestäjän organisoimia, mutta arvioijina toimii myös työelämän edustajia. Lisäksi näyttötutkinnonsuorittaja arvioi itse omaa suoritustaan.

Arviointiin osallistuneet työelämän ja oppilaitoksen edustajat tekevät esityksen tutkintosuorituksen hyväksymisestä Opetushallituksen nimeämälle alakohtaiselle tutkintotoimikunnalle. Tutkintotoimikunta siis viimekädessä päättää, onko suoritus hyväksytty.

Perustutkinnot arvioidaan asteikolla kiitettävä (3), hyvä (2), tyydyttävä (1) ja hylätty. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa suoritus on joko hyväksytty tai hylätty, numeroarvosanaa ei anneta. Hylätty suoritus on perusteltava eli tutkinnonsuorittaja saa kirjallisen palautteen, jonka pohjalta voi valmistautua tutkintotilaisuuden uusintaan.

Kun kaikki näyttötutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti, myöntää tutkintotoimikunta tutkintotodistuksen.

Ei ole yhtä ainoaa oikeaa tapaa oppia ja opiskella.

Maahanmuuttajana aikuiskoulutuksessa

Olen kotoisin Filippiineiltä ja olen asunut Suomessa noin 19 vuotta. Minulla on 9- ja 18-vuotiaat pojat.

Opiskelin sihteerin ammattitutkinnon työn ohessa. Alussa oli vaikeaa järjestää aikaa opiskelulle, koska olin töissä. Minulla oli kuitenkin kova motivaatio suorittaa tutkinto ja loppujen lopuksi tarvittava aika aina löytyi. Meillä oli opetusta oppilaitoksella kahtena päivänä kuukaudessa. Muina päivinä opiskelin itsenäisesti.

Kynnys opiskelun aloittamiseen ei ollut suuri, koska koulukavereina oli työkavereita ja autoimme toisiamme. Itse voin auttaa muita esimerkiksi englannissa. Osaan sitä hyvin, koska toinen äidinkieleni on englanti. Lisäksi olen opiskellut merkonomiksi englannin kielellä Hyvinkään kauppaoppilaitoksessa.

Aloitin opiskelun, koska huomasin töissä, että tarvitsen lisää osaamista. Koulutus on ollut plussaa. Työyhteisössäni arvostetaan sitä, että olen suorittanut tutkinnon. Olen saanut huomiota enemmän ja työtehtävät ovat monipuolistuneet. Ajoittain on kielen kanssa vieläkin vaikeuksia, mutta saan apua työkavereilta. Koulutus on antanut turvallisuutta, tietotaitoa ja

sivistystä. Minun ammatissani sosiaaliset taidot ja asiakaspalvelu ovat tärkeitä.

Aikuisoppilaitoksessa oli helppo opiskella, koska oli jo kokemusta suomalaisesta koulutussysteemistä.

– Melinda Jääskeläinen

Melindan vinkit:

Etsi aktiivisesti tietoa opiskeluvaihtoehdoista internetistä, sanomalehdistä ja tutuilta.

Suomen kieltä on tärkeää opiskella koko ajan.

Koulutuksessa voi saada myös harjoittelupaikan ja sitä kautta mahdollisuuden työllistyä.

Hanki ystäviä. He voivat antaa vinkejä ja suositella esim. työpaikkoihin. Jos et ole onnellinen, mieti mitä haluat tehdä ja toimi!

Opiskelu vahvistaa uskoa itseen, lisää omanarvontuntoa.

Työpaikat oppimisympäristönä – ja tulevana työpaikkana?

Ammatillisessa koulutuksessa oppimisympäristöinä ovat myös työyhteisöt. Työpaikoilla opitaan paitsi työntekoa, myös työyhteisön jäsenenä toimimista.

Työssäoppiminen on tärkeä oppimistapa ammatillisessa koulutuksessa. Työssäoppimista tapahtuu sekä ohjatusti että itsenäisesti oppien ja oivaltaen. Työssäoppimista sisältyy kaikkeen ammatilliseen koulutukseen. Työssäoppiminen suunnitellaan osaksi koulutusta eli sille asetetaan tavoitteita. Työpaikkaohjaaja tukee työssäoppijaa ja auttaa tätä mm. havaitsemaan kehittämisen kohteitaan samoin kuin vahvuuksiaan. Työssäoppimista myös arvioidaan. Tässä on olennaista eritoten opiskelijan omien arviointitaitojen kehittyminen.

Työssäoppiminen on myös mahdollisuus oppia muilta: vaihtaa kokemuksia ja esittää kysymyksiä. Monet aikuiset kokevat tämän mielekkääksi tavaksi oppia – aktiivista otetta se kyllä edellyttää.

Työssäoppimisjakojen aikana on tilaisuus markkinoida omaa osaamistaan, mikäli työpaikan saaminen tai vaihtaminen on kiikarissa. Koulutus edistää työn saantia, mutta yhtä suuri, ellei suurempi merkitys on ns. työmarkkinakelpoisuudella.

Työmarkkinakelpoisuuteen vaikuttavat monet tekijät. Tietotaito, osaamisen laajuus, joustavuus, asenteet ym. ovat itsestä riippuvia tekijöitä. Suppea ammattiosaaminen, joustamattomuus, työelämän pelisääntöjen vieraus tai välinpitämättömyys niitä kohtaan, negatiiviset asenteet tai omiin kykyihin liittyvä uskonpuute ovat esimerkkejä todellisista esteistä työllistymiselle.

suppea
ammattiosaaminen

joustamattomuus

työelämän pelisääntöjen
vieraus

negatiivinen
asenne

omiin kykyihin
liittyvä uskonpuute

laaja tietotaito

joustava asenne

sisäistetyn työelämän
pelisäännöt

**TYÖMARKKINA-
KELPOISUUS**

positiivinen asenne

hyvä itsetunto

Esteenä voi olla myös "likinäköisyys" urasuunnittelussa sekä kyvyttömyys katsoa työllistämistä työnantajan näkökulmasta. Näistä syistä suhtaudutaan negatiivisesti esimerkiksi henkilöstövuokraukseen tai määräaikaisiin työsuhteisiin. Niitä ei nähdä mahdollisuuksina, askeleina kohti unelmatyöpaikkaa. Työnantaja puolestaan haluaa välttää epäonnistumista rekrytoinnissa; aluksi tarvitaankin vahvaa näyttöä siitä, että juuri sinut kannattaa palkata.

Oppilaitoksissa on tarjolla ohjausta ja apua urasuunnitteluun. Sitä voi ajatella eräänlaisena konsulttitoimintana, joka auttaa pohtimaan vaihtoehtoja ja selkiyttämään suunnitelmia.

Avoimia työpaikkoja oli vuoden 2009 syyskuussa 31 100. Niistä 65 % oli yksityisten yritysten tarjoamia. Työnantajilla oli edellisvuotta vähemmän rekrytointivaiveuksia. Silti vaikeasti täytettäviä työpaikkoja oli 36 % kaikista avoimista työpaikoista. Lähde: Tilastokeskus

Opiskelu on
aktiivista toimintaa
– ei passiivista
vastaanottoa.

Opintotuki ja etuudet

Aikuisopiskelijan opintososiaaliset etuudet riippuvat mm. siitä, onko hän töissä vai työtön sekä opiskelun päätoimisuudesta.

Päätoimisen opiskelijan toimeentuloturva on yleensä Kelan opintotuki, jonka tukimuotoja ovat opintoraha, asumislisä sekä opintolainan valtiontakaus. Myös muita tukimuotoja on olemassa.

Oppisopimusopiskelijan opintososiaalisia etuuksia ovat teoriapäiviltä maksettavat **päiväraha, perhekorvaus sekä matka- ja majoituskorvaukset.**

Työttömällä työnhakijalla on erilaisia vaihtoehtoja hakeutua koulutukseen. Omaehtoisena ja oppisopimuskoulutuksen lisäksi on tarjolla työhallinnon rahoittamaa työvoimakoulutusta.

Työttömiä koskevia koulutusetuuksia ollaan uudistamassa 2010 aikana. Mikäli uudistukset menevät läpi, nykyiset koulutustuki ja -päiväraha lakkaavat ja koulutukseen osallistuvalla maksetaan sitä etuutta, johon hänellä olisi työttömänä oikeus (= työmarkkinatuki, perus- ja ansiosidonnainen päiväraha). Koulutusajan etuudet ja ehdot kannattaa selvittää Kelassa.

Aikuiskoulutustuki on työssä olevan aikuisen omaehtoisen koulutuksen tukijärjestelmä. Koulutusrahasto myöntää aikuiskoulutustuen ja Kela siihen liittyvän opintolainan valtiontakauksen. Aikuiskoulutustukea saavalle ei voida myöntää opintorahaa eikä asumislisää. Aikuiskoulutustukea saava voi kuitenkin hakea Kelalta opintolainan valtiontakauksen ja yleistä asumistukea.

Kokoaikatyössä olevalla työntekijällä on mahdollisuus hakeutua **vuorotteluvapaalle.** Tältä ajalta hän voi saada tietyn ehdoin vuorottelukorvausta. Korvausehdoista ja -määristä saat tietoa mm. Kelasta.

Lisätietoja www.kela.fi, www.koulutusrahasto.fi sekä [työvoimatoimistot www.mol.fi](http://tyovoimatoimistot.www.mol.fi)

Jatko-opintokelpoisuus

Ammatillisen koulutuksen suorittaneella on mahdollisuus pyrkiä korkeakouluihin. Yleisellä jatko-opintokelpoisuudella tarkoitetaan sitä, että opiskelija saa valmiudet hakeutua ylemmälle koulutusasteelle opiskelemaan muutakin kuin oman alansa opintoja.

Yleisen **jatko-opintokelpoisuuden** ammattikorkeakouluopintoihin (AMK) voi saada, jos henkilöllä on

- Ammatillinen perustutkinto 120 ov, myös näyttötutkintona suoritettu
- Ammattitutkinto + erikoisammattitutkinto
- 120 ov:n suppeampi perustutkinto + ammattitutkinto/erikoisammattitutkinto
- Ammattitutkinto + 3 vuotta oman alan työkokemusta tutkinnon jälkeen

Samana alan AMK-opintoihin saa kelpoisuuden, jos henkilöllä on alan ammattitutkinto.

Myös yliopisto-opinnot ovat avoimia ammatillisen perustutkinnon näyttötutkintona suorittaneille, sillä näyttötutkinto rinnastuu 3-vuotiseen ammatilliseen perustutkintoon. 1.1.2010 alkaen myös näyttötutkintona suoritettujen ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot tuottavat yleisen korkeakoulukelpoisuuden (Yliopistolaki 558/2009).

Tutkintoon johtava ammatillinen koulutus on Suomessa osallistujille edullista. Keskimääräinen itse kustannettu osuus oli Suomessa ainoastaan noin 150 euroa osallistunutta kohden, kun muista vertailumaista ainoastaan Ruotsissa ja Latviassa päästiin juuri ja juuri alle 400 euron. Lähde: Eu Adult Education Survey, Eurostat ja aikuiskoulutus.tilastot@tilastokeskus.fi

Opiskeluun voi jäädä koukuun.

Huolehdi itsestäsi!

- Nuku riittävästi – mutta älä liikaa!
- Syö säännöllisesti ja terveellisesti – se pitää yllä vireyttä
- Liiku ja ulkoile – stressi pysyy loitolla
- Tapaa ystäviä ja harrasta – lataat akkuja
- Nauti elämästä! Elämä on sen arvoinen. Sinä olet sen arvoinen.

Muista pyhittää lepopäivä – itsellesi.
– Erno Paasilinna –

Lopuksi paljastuksia... Opinnoissa menestymisen salaisuus on

- Työnteko. Tee ensin hommat, jotka olet päättänyt tehdä ja sitten palkitse itsesi.
- Opiskelutaidot. Mitä monipuolisempi työkalupakki, sen parempi lopputulos.
- Periksiantamattomuus. Sisu.
- Kysyminen ja avun pyytäminen kun on epävarma, ei jaksa tai tie tuntuu olevan pystyssä.
- Avoin ja vastaanottavainen mieli. ”Mitä hyötyä tästäkin on” -asenteella turhautat itsesi ja muut.

Ajatuksia oppaaseen ovat antaneet

Kokkinen A., Rantanen-Väntsi L. & Tuomola A. 2008:
Aikuisen oppijan kirja.
Kirjapaja

Lindholm-Yläne S., Lonka K. & Slotte V. 2001:
Aiotko opiskelijaksi?
Edita

Paane-Tiainen T. 2000:
Oppijaksi aikuisena.
Edita

Aforismit: mm. www.positiivarit.fi

Aikuisuus ei ole
ikä, vaan kypsyyttä
ottaa vastuuta
itsestä ja muista.

Aikuiskoulutustuki	Työssä olevan aikuisen tukijärjestelmä. Ks. www.koulutusrahasto.fi . Myös työvoimatoimistoista saatavasta esitteestä saat lisätietoa.
Ammatillinen kasvu	Osaamisen ja ammatti-identiteetin kehittymistä ja vahvistumista.
Ammattitutkinto-stipendi	Ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon näyttötutkintona suorittaneelle hakemuksesta myönnettävä stipendi (365 euroa). Jos sinulla on työkokemusta vähintään viisi vuotta ennen tutkinnon suorittamista, tutkintotodistuksen saatuaasi voit hakea ammattitutkintostipendiä Koulutusrahastolta (www. Koulutusrahasto.fi).
Europassi	Europassi on tarkoitettu osaajalle, joka etsii Euroopasta koulutus- tai työmahdollisuuksia. Se on asiakirjakansio, joka auttaa osaajaa hakemaan valmiuksiaan vastaavia tehtäviä Euroopan alueella. Europassiin kuuluu mm. ansioluettelo ja kielipassi, joista lisätietoa www.oph.fi
Henkilökohtais-tamissuunnitelma	Jokaiselle oppijalle räätälöity etenemissuunnitelma siitä, miten osaaminen on tarkoitus näyttää. Se laaditaan yhteistyössä suunnitelman toteutukseen osallistuvien kanssa. Suunnitelmaa on mahdollista muuttaa tai täydentää oppimisen edetessä.
Itsearviointi	Oman ammatillisen osaamisen, kehittämistarpeiden ja onnistumisten erittelyä ja arviointia realistisesti ja perustellusti.
Kolmikanta	Työnantajien, työntekijöiden ja kouluttajien edustus näyttötutkintojen suorittamisen eri vaiheiden toteutuksessa. Myös tutkinto-toimikunnissa on sama edustus.
Näyttö	Ks. Tutkintotilaisuus ja Tutkintosuoritus
Näyttötutkinto	Ammattitaidon hankkimistavasta riippumaton perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkinto, ammattiosaaminen osoitetaan tutkintotilaisuuksissa

Näyttöympäristö	Toimintaympäristö, jossa tutkintosuoritus annetaan ja ammattitaito osoitetaan.
Oppimisympäristö	Paikka, tila, yhteisö tai toimintakäytäntö, jonka tarkoituksena on edistää oppimista. Ammatillisessa koulutuksessa oppimisympäristöjä ovat mm. oppilaitos, työpaikat ja tietoverkot.
Osaamiskartoitus	Koulutukseen hakijan tai tutkinnonsuorittajan tietojen, taitojen ja kokemusten arviointia. Henkilökohtaistamisen edellytys.
Teoriatieto	Sisällöltään yleistä ammatillista perustietoa sekä alakohtaista erityistietoa. Tiedon lähteenä ovat lähipäivien opetus ja itseopiskelu kirjoista ja muista tietolähteistä.
Tutkintomaksu	Näyttötutkintoon osallistuvalla perittävä tutkintokohtainen maksu (v. 2008: 50,50 €). Tutkinnon järjestäjä tilittää maksun Opetushallitukselle.
Tutkintotilaisuus	Usein aidossa työelämäntilanteessa järjestettävä tilaisuus, jossa näyttötutkinnon suorittaja osoittaa tutkinnon perusteissa vaadittavan ammattitaidon.
Tutkintosuoritus	Näyttötutkinnon suorittajan tutkintotilaisuudessa antama osoitus tutkinnon perusteissa vaadittavasta ammattitaidosta.
Tutkintotodistus	Todistus ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon suorittamisesta. Todistuksen antaa tutkintotoimikunta, kun kaikki tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti. Tutkintotoimikunta voi antaa todistuksen myös tutkinnonosan suorittamisesta tutkinnonsuorittajan sitä pyytäessä.
Tutkintotoimikunta	Opetushallituksen asettama työnantaja, työntekijöitä, kouluttajia ja ammatinharjoittajia edustava luottamuselin. Tehtävänä on mm. johtaa tutkintojen järjestämistä sekä antaa tutkintotodistukset.
Työpaikkaohjaaja	Työssäoppimisjaksolle nimetty ohjaaja, joka hallitsee alan työtehtävät. On vastuussa työyhteisön ja työtehtäviin perehdyttämisestä, työn tekemisen ohjaamisesta sekä palautteen antamisesta.

Jokainen syy opiskella on hyvä syy

”Halusin parantaa omaa kilpailukykyäni työmarkkinoilla ja päivittää ammattiosaamistani. Tavoitteenani ovat monipuolisemmat tehtävät ja parempi palkka.”

– Tomi 32

”Haluan uusia mahdollisuuksia, päästä eteenpäin työelämässä. Kaupan alalla on mahdollista edetä myyntityöstä esimiestehtäviin. Suuri unelma on olla joskus itsellinen yrittäjä.”

– Kimmo 27

”Puhtaasti taloudelliset syyt!”

– Simo 45

”Haluan vihdoin tehdä jotain itseäni kiinnostavaa, kehittää itseäni ja osaamistani. Haluan myös uusia ihmisiä ympärilleni, sillä olen ollut kotona kolme vuotta hoitovapaalla.”

– Sari 31

”Opiskelu on yksi tapa tutustua itseensä ja oppia kohtaamaan haasteita. En voi tietää, mihin minusta on ennen kuin yritän.”

– Marita 40

”Haluan muodollisen tunnustuksen osaamisestani. Työelämässä on hyötyä siitä, että on ”paperi”.

– Laura 33

”

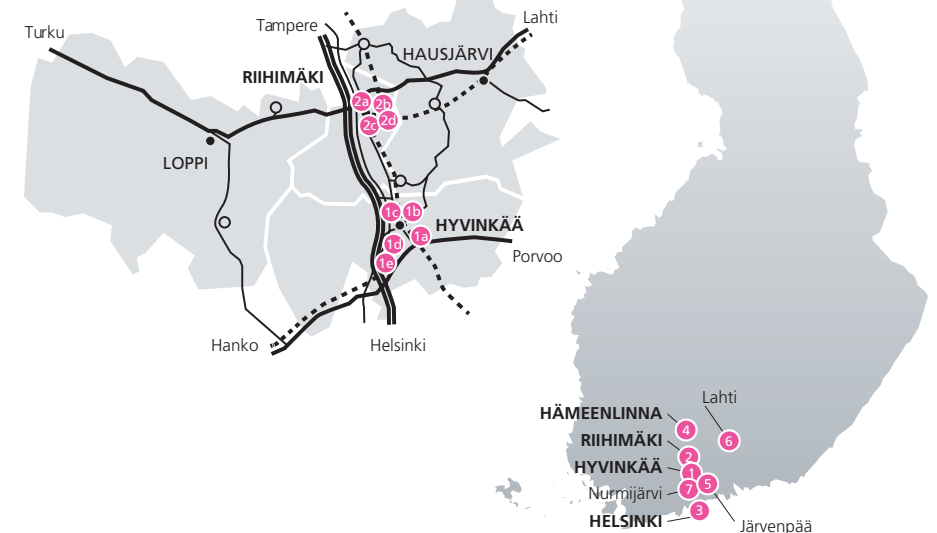
Hyria koulutuksen toimipaikat

HYVINKÄÄ–RIIHIMÄKI ALUEELLA

- 1a Torikatu 18, Hyvinkää
- 1b Karankatu 3–5, Hyvinkää
- 1c Kauppalankatu 18, Hyvinkää
- 1d Uudenmaankatu 20, Hyvinkää
- 1e Uudenmaankatu 249, Hyvinkää
- 2a Sakonkatu 1, Riihimäki
- 2b Kärjäkatu 2, Riihimäki
- 2c Teollisuuskatu 22a, Riihimäki
- 2d FRC, Matkakeskus, Riihimäki

MUUALLA SUOMESSA

- 3 Turkhaudantie 5, Helsinki
- 4 Talaskuja 3, Hämeenlinna
- 5 Sorronkuja 1, Järvenpää
- 6 Vesijärvenkatu 15, Lahti
- 7 Pratikankuja 3, Nurmijärvi

Nämä kaksi
sanaa saattavat
ratkaista
koko jutun:
ALOITA NYT!

Hyria

